

AMERIKANSKI SLOVENE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!
GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 190.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 4. DECEMBRA — THURSDAY, DECEMBER, 4, 1924.

LETNIK XXXIII.

Pismo iz Anglije.

(Rev. L. Kuhar.)
(Dalje.)

Par sedežev, ki jih je začasno zgubil v zbornici, ne šteje nič spričo dejstva, da je pridobil 1 milijon novih volilcev, druge poglaval v konservativne vrste ter liberalno stranko razlital priimka napredne in demokratične stranke. Na tej podlagi se bo zgodovina strank v Angliji naprej razvijala. Kar bo za "stari red," bo šlo s konservativci, kar bo za "novega", bo šlo v Labor, na sredi ne bo več nikogar, ki bi motil odločitve v zadnjem boju. Iz tega stališča smatramo mi "socialistični poraz" v Angliji za eno njegovih največjih zmag, koje posledice se bodo pokazale morda ne v 2 ali 3 letih, marveč v prihodnjih desetletjih. In iz tega stališča "zmagovalcem" l. 1924. na rezultatu, ki so ga izvojevali, ne moremo čestitati. Pokazal se bo usodepolnega.

Rekli smo spočetka, da je Labor gibanje na političnem polju imelo dva objekta; prvi, streči liberalno stranko ter prevzeti njeno vlogo, drugi pa, tej novi progresivni stranki dati socialistično podlago. Postaviti na mesto liberalne stranke socialistično misleči Labor. Videli smo, kako trdovratno je Mac Donald in njegova I. L. P. nasledovala ta drugi cilj. Med vojno se je načrt skoroda ponesrečil in ponesrečil bi se bil za dolgo dobo let, ako bi Lloyd George ne bil nehote prišel na pomoč in združil konservativni element med delavstvom s propagandisti socialistične I. L. P. ter celi Labor prisilil na več ali manj razredno socialistično platformo. A kljub temu se do danes ni moglo trditi da bi angleški Labor imel kako podobnost recimo s socializmi v Nemčiji ali v Franciji. Značilno je, da svojega imena ni pustil spremeniti. Trdovratno se je zval Labor stranka, ter previdno odklanjal socialistični priimek, da bi ne zbudil nezaupnosti svojih zmernih patrijotičnih Trade-Unionistov, ki se bojijo socialističnih ekstravaganc, kot nam jih je naredil v izobilju evropski kontinent po vojski. Zadnje volitve so tudi v tem oziru igrale v roke onim ljudem v Labor gibanju, ki ga hočejo polagoma prepojit z razrednim in socialističnim duhom. To uslugo so mu storili nasprotniki. 9 mesecev je opozicijski konservativni tisek pisal dobesedno o "socialističnem ministertvu," napadal sistematično "socialistično nezmožnost za vladanje," obrekoval Labor stranko kot "socialistično, ne-angleško stranko." In ko je Labor vlada začela pogajanja z Rusi, se je ta val "socialistične" kritike in zasmehovanja le še povečal. Vlada je bila identificirana s komunizmom, z rdečim terorjem, z boljševisko krvoločnostjo; pisalo se je, da je Anglija v senci rdeče zastave in da Labor ni nič drugega, kot društvo banditov, ki bi radi Anglijo rusificirali. Zadnje volitve s stotimi toni volilne literature, ki je poplavlila deželo, so se vr-

šile pod geslom: Ven s socialisti, dol z rdečo zastavo! Živela Anglija, živela britanska zastava! In izid volitev se je raztrobil ven po deželi in po celem svetu kot zmaga redu nad revolucijo in nad socializmom. Tako je Labor stranka, katere se niti njeni člani l. 1918. niso upali imenovati socialistične, s pomočjo neprevide in ostudne propagande dobila rdeči pečat in ime socialistične ji bo trajno ostalo. Ni treba pripomniti, da angleški delavec nima nikakih simpatij s komunizmom in z njegovimi izgredi. Studio se mu ravnotako, kot najkonservativnejšim ljudem. On ne mara biti identificiran z revolucijo in s pobijanjem in z nečlovečnostjo. On je brdiko občutil krivične očitke, s katerimi ga je zasledoval noč in dan, nasprotni tisek in nasprotni govorniki na volilnih zborovanjih. Če je kedaj še imel dvoma, da ga bo konservativna stranka razumela, ter vpoštevala njegove težnje, ga je zgubil v zadnjih volitvah, ko je njegov zmeren program bil razkričan za boljševiskega in njegovi voditelji za ne-angleške krvoločnike. Potisnjen takoj v kot, zanj ni bilo drugega izhoda, kot sprejeti alternativo, ter začetni verjeti, da ima Mac Donald in njegova socialistična grupa navsezadnje vendarle prav, kadar trdi, da mora delavec k delavcu, in da nasprotna stranke delavskih teženj nikdar ne bodo razumele, še manj pa jim vstregle. Le na ta način se da razumeti, da je Labor stranka sredi najumazanejših "protisocialističnih" gonje naenkrat našla 1 milijon novih volilcev, ki tokar niso volili Labor kot Labor, ampak kot socialistično politično stranko.

(Dalje.)

ZAGONETNA SMRT.

Žena na sumu, da je zastrupila svojega moža.

Chicago, Ill. — Dne 18. novembra je umrl na 4804 South Lincoln St. Dominick Zalim, v starosti 35 let. Najprvo se je mislilo, da je umrl naravne smrti, a pozneje se je dognalo, da je umrl vsled zastrupljenja. Njegova soproga je 12 let mlajša od njega in že od prvega dne po poroki se je med njima pričel prepir. Kmalu na to je odšel soprogo proč od svoje mlade žene in pripravljal na ločitev zakona, o čemur je obvestil svojo ženo. Premislil se je pa in rekel prijateljem, da bo zopet živel s svojo ženo in se nato poslovil od njih. Drugi dan po temu dogodku je pa telefonično poklical svojo teto Mrs. Stanley Martenkonkonis in jo obvestil, da je obolel takoj ko je jedel juho. Dva dni po temu je umrl. Policija je mnenja, da mu je žena namešala med jed arzenika, za kar se bo morala zagovarjati.

ŠIRITE
A. S. in EDINOST

RAZNE VESTI.

— Washington. — Ameriška zakladniška komisija je razmotrivala o rezultatu konference glede francoskega dolga Ameriki, katere se je vršila med finančnim tajnikom Mellonom in francoskim poslanikom Jusserandom, ni se pa prišlo do zaključka. Po sestanku komisije je bilo objavljeno, da si francoska vlada prizadeva najti pot, po kateri bi se prišlo do sporazuma glede tega vprašanja in da se bodo pogajanja med Mellonom in francoskim poslanikom nadaljevala.

— Lucca, Italija. — Giacomo Puccini, svetovno znani kompozist, ki je bil rojen v tem mestu je preminul v Bruselju, Belgija. Prebivalci njegovega rojstnega mesta žalujejo za njim, kakor za svojim najboljšim prijateljem. Gledališča so bila zaprta celi dan v znak žalosti in zastave so visele na pol drogu.

— New York. — Ogenj je izbruhnil v poslopiju Jewelers Exchange, katero je popolnoma uničil in prizadajal \$300.000 škode. Kako je ogenj nastal se ni moglo dognati.

— Washington. — Ogenj je izbruhnil v poslopiju angleškega poslanstva, katerega so pa pogasili, predno je napravil kaj škode.

— London. — Kraljica Alexandra, vdova po kralju Edwardu 8., mati sedanjega kralja je obhajala dne 30. novembra svoj 80. rojstni dan.

— London. — Lord Allenby poroča iz Cairo, da vlada sedaj v Egiptu red. Pogajanja z novo egiptovsko vlado glede zahtev Anglije se nadaljujejo.

— La Grange, Ill. — V episkopalni cerkvi na Catherine in Kensington Ave. je izbruhnil požar, kateri je uničil altar in napravil pol milijona dolarjev škode v notranjosti cerkve. Župnik omenja cerkve je Rev. Irvibe Goddard. Samo orglje so bile ceniene na \$50.000, ki so tudi popolnoma uničene.

— Chicago, Ill. — Vlomilci so udrli v nisarno Stewart-Zeeh Motor Sales kompanije na 4550 W. Washington blvd., navrtali blagajno in odnesli \$500.00 v gotovini in več čekov. To je že četrti vlom v bližini tekom enega tedna. Značilno je, da so pri omenjenemu vladu se poslužili orodja, ki je bil last kompanije, katero so oropali.

— New York. — V teku treh mesecev je prišlo v New Yorku 13.002 železniška voza grozdja ali 520.080.000 funtov, s tem je dosežen novi rekord. To grozdje se je najbrže rabilo ker je prohibicijska postava tako stroga za "zozn."

— Winnipeg, Man. — Trije maskirani banditi so napadli pošne uradnike na Moosejaw, Sask poštnem uradu in odnesli za \$90.000 registrirane pošte.

— Lafayette, Ind. — Med tem ko so gasilci bili zaposleni z gašenjem hiše, je lastnica Mrs. Alice Robeliaz, stara 65 let, se zgrudila mrtva na tla. Vzrok srčna napadka.

KOMUNISTIČNA USTAJA.

Stotnija upornikov plačala nepokornost s smrtjo.

Iz Švedskega prihaja poročilo, da se je ena stotnija komunistov uprla v Reval-u, nakar se je podala in so bili vsi postreljeni.

Ruski sovjetski vladi ni vspeelo, da bi anektirala Estonijo, in se poslužila pristanišča v Reval-u, tako mora ostati baltiško brodovje in ledu pristanišča Kronstadt. Komunistična ustaja je bila s pomočjo vojaštva revalske garnizije in policije zadušena.

Kakih 200 komunistov je v malih skupinah napadalo vladna poslopja, od katerih so nekatere urade držali v svojih rokah le par ur. Nakar so se morali podati vladnim četam.

Prvi napad, ki so ga vporabili komunisti je bil na železniško postajo, katero so si osvojili v dveh urah, s tem so dosegli, da so ovrhali promet. Mr. Karke, minister je bil umorjen, čim je stopil na postajo.

Skupina 50 komunistov je metalo ročne granate skozi okno vojaške šole v namenu, da bi se polastili tamkaj se nahajajočega orožja in municije. Boj je trajal celo uro. Pri čemur so bili trije kadeti ustreleni in sedem vojakov je zadobilo težke rane. Nato so vdrli v prostore kjer so se nahajali častniki in prisilili dva pilota, estonske armade, da sta morala z dvojico najboljšimi letali poleteti v Rusijo. Eno letalo je padlo na tla na ozemlju sovjetske Rusije, drugo je pa neznano kam izginilo.

Neka skupina komunistov je napadla vladno poslopje, kjer so usmrtili enega častnika in enega vojaka, ki je bil na straži.

V neposredni bližini Revala so komunisti ustavili dva motorna busa v katerima so se nahajali neoboroženi častniki, ki so nadzorovali delo v munijski tovarni. Komunisti so jih postavili k zidu in postrelili.

Razglašen je preki sod. Oblasti so mnenja, da so komunisti dobivali orožje iz nekakega sovjetskega parnika, ki se je nahajal v pristanišču v Reval.

Estonija apelira na Ameriko.

Reval, Estonija. — Estonski zunanji minister Charles Pusta apelira na Evropo in Ameriko za moralno podporo v sedanji krizi. Pravi, da je Estonija preživela zopet in premagala napad komunistov, kateri je bil dobro preračunan in organiziran. Da je ta napad bil organiziran zunaj Estonije je dokaz, ker takoj ko je bila furija končana, so prišli vsi delavci na delo, in farmarji so povsem zadovoljni, ker so imeli letos zelo dobro letino.

Dalje je dejal, da ni več nevarnosti pred komunistično ustajo v Estoniji, ker Estonci so patrioti in ne internacionalisti.

— New York. — Štiri osebe so našle smrt v plamenih, ko je izbruhnil ogenj v hiši 113 W. 63th St., ko so se prebivalci nahajali po posteljah. Enajst oseb je pa zadobilo manjše poškodbe.

Iz Jugoslavije.

VOJNA UPRAVA BREZ KREDITOV. — TRGOVSKA POGAJANJA Z AVSTRIJO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Vojna uprava brez kreditov.

Poročano je že bilo, da je vojno ministrstvo že v prvi polovici proračunskega leta porabilo in potrošilo kredite cellega leta. Sedaj pa nujno izvaja razne redukcije; kakor je razvidno iz zadnjega vojnega lista, je reducirana hrana za vojake, oves za konje.

To dejstvo pove vse. Pamenten gospodar mora računati samo s svojimi dohodki. Ako mu nese kuha boljše, ako ne, slabše. Ti ljudje so pa šli in so zakuhal prve mesece vse.

In sedaj se je samo v Ljubljani zgodilo sledeče: V prestolnici Slovenije se nahaja takozvana "Artalarijska radionica," to je delavnica Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Pri tej je bilo do maja meseca zaposlenih okrog 300 delavcev. Maja meseca pa so morali to število že radi proračuna reducirati. Tako je ostalo v delavnici le še nad 70 delavcev, ki so pa večinoma družinski očetje, vsak ima po štiri do pet otrok. Tem so pri majski redukciji zagotovili, da so stalno nastavljeni državni delavci in kot taki brezpogojno ostanejo na svojih mestih. Čas pa je pokazal nekaj čisto drugega: Na predvečer Vseh svetnikov je poklical zadnjih 70 delavcev upravitelj vojnega arzenala in jim čisto lakonično povedal sledeče: Redni kreditni ministrstva za vojno in mornarico so potrošeni, v blagajni ni za delavstvo nobenega denarja. Zato niste odpuščeni, temveč pošljemo Vas na začasn dopust.

Kakor strela z jasnega neba. Državno delavstvo je bilo že itak neznansko slabo plačano. Iz dneva v dan je živelo od svoje skromne plače in šest let nadčloveško garalo za uboge pare. In sedaj, ne da bi se bilo komu sanjalo, je na cesti in še ob te pare.

Položaj je pa tak, da ima arzenal dela dovolj za tri leta, za ta naročila katere so zdaj v rokah, če bi se pa še vpoštevala bodoča naročila, bi morali nujno nastaviti do 300 delavcev. (Slovenec).

Trgovska pogajanja z Avstrijo.

Pogajanja za trgovsko pogodbo z Avstrijo so v polnem teku. Razen splošnega dela trgovske pogodbe je izvršila naša delegacija načrt pogodbe za obmejni promet in načrt veterinarske konvencije. Kakor hitro Avstriji listo prouče, se prično glede iste podrobna pogajanja.

Originalen zakonski mož.

je vsekakor 47-letni Vrečar Franc, posestnik v Sneberju. Dne 22. oktobra je zginit z doma in neznankam odpotoval. Nič se ni poslovil, kot je pri drugih ljudeh navada, pač pa napisal na drevo, stoječe blizu hiše: "Z Bogom moja žena Ančka!"

Vlom v Škocjanu.

Škocjan so dne 25. oktobra obiskali neznani vlomilci. Najprej so se lotili mesnice Ivana Globevnika in odnesli 7 klobas in nad 100 dinarjev gotovine. Iz mesnice so se pa

zakadili v gostilno Petra Durjave, vlomili vrata in že začeli s podom. V gostilniški sobi so odnesli le hleb kruha in nekaj drobiža, ko so pa ravno hoteli v trgovino, jih je pa prepedil domači sin. Eden vlomilcev je bil oborožen in je pri begu streljal na sina.

Tatvina v vlaku.

Stražar Peregrin je pozabil v kamniškem vlaku zavitek raznega blaga in obleke v vrednosti 1125 Din. Komaj je opazil svojo pozabljivost, se je okrenil nazaj v vlak, pa blaga že ni bilo; osumljen je neki invalid.

Boj med cigani in kmeti.

Nedavno so prišli v neko gostilno v vasi Miloševac blizu Belgrada štirje cigani: oče, dva sina in zet. Naročili so žganja in se ga dobro navlekli. Cigani so imeli veliko denarja. Ko so bili že vsi štirje pijani, so se začeli med seboj prepirati in najmlajši ciganov sin je očetu opsoval mater. Stari Marko si kaj takega nikakor ni hotel dovoliti in je fanta pošteno nabil. Pri tem pa je nastala cela zmešnjava. Gistilničar Lazar je hotel posredovati, a je slabo naletel. Cigani so sestavili koncentracijo in z združenimi močmi navalili na gostilničarja. Lazar je zbežal na dvorišče in pričel klicati na pomoč. Cigani pa za njim in po njem. Gostilničar je prišlo na pomoč najmanj pol vasi. Nekdo je zaprl dvoriščna vrata, da bi preprečil ciganom beg in da bi kmetje lažje mlatili po ciganih, kakor po kravah v celju. Cigani pa so pograbili sekire in polena, pretepli kmetje, razbili vrata in jih razsekali na drobne kosce, nakar so zbežali. V tem boju sta bila dva kmeta smrtno nevarno ranjena, dva težko, a pet lažje ranjenih. Zandarmerija je pričela besne cigane takoj zasledovati, a do sedaj brezuspešno.

ŠIRITE
A. S. in EDINOST

DENARNE POŠILJATVE
V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO. ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih so

Hreb so bile večerj sledeče:	
Skupno s poštnino:	
500 — Din	7.90
1.000 — Din	15.45
2.500 — Din	38.50
5.000 — Din	76.50
10.000 — Din	152.00
100 — Lir	5.10
200 — Lir	9.85
500 — Lir	23.75
1.000 — Lir	46.25

Pri pošiljках nad 10.000 Din. / nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene naprej. Zato se pošiljke na naše po ceneh onega dne, ko in sprejmemo denar.

BOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na—SLOVENSKO BANKO
(ZAKAJSKE) & ČESARJE
70-9th AVE, NEW YORK CITY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill. Telephone: Canal 0098.

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application.

MARČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

K otvoritvi zveznega kongresa.

Washington je te dni zopet oživel. Življenje po washingtonskih vilah je oživel, ker vrnilo so se ljudski zastopniki, kongresniki in senatorji. Z dnem 1. decembra so otvorili zvezni kongres. Od tega sestanka pričakuje vse širom Amerike, ali bodo republikanci, katerim je z veliko večino ameriški narod poveril najvišjo moč v roke, res delali za uresničenje prosperitete, ali pa je ta stranka narod farbala in ga potegnila, da ji je izročil zaupanje.

To pot bodo imeli republikanci priliko pokazati, ako so res vredni velike zaupnice, ki so jo prejeli skoro od več kot od dve tretjine ameriških volilcev. Imajo absolutno večino v kongresu in senatu. Protivniki torej ne bodo prišli niti v vpoštev. Imajo proste roke in lahko bodo delali nemoteno za prosperiteto ameriškega naroda.

Ko pa govorimo o ameriškem narodu imamo v mislih vse ljudske mase. Pred vsem delovne mase, ker te je treba vpoštevati najprvo, te ustvarjajo ves napredek na našem obširnem industrijskem in gospodarskem polju. Da imajo bogati prekupčevalci s čem barantati, da ima Amerika kaj postaviti na trg in s svojimi izdelki krepiti svojo gospodarsko stran — gre zasluga delovnim masam in njihovim žuljavim rokam, ki vse proizvajajo.

Zato ne sme država nikdar prezreti tega najvažnejšega faktorja, od katerega je odvisno kratkoročno vse. Zato mora biti geslo vsake pravične vlade na prvem mestu: delovnim masam, kar je njihovega in do kar so upravičeni. Kdor pa prezira zahteve delovnih mas, ta se z ognjem igra — ta prezira najupravičenejša zahteve naroda.

Zato pazimo in skrbno zasledujemo delo republikancev, katerim je poveril ameriški narod s tako veliko večino suvereno oblast. Bližnja bodočnost bo pokazala so li vredni tega velikega zaupanja ali ne.

Spominjska knjiga K. S. K. Jednote.

Prejeli smo na ogled spominjsko knjigo, ki je izdana povodom trideset-letnice K. S. K. Jednote. Knjiga je jako lično narejena in vsebuje zgodovinske opise K. S. K. J., njenih lokalnih društev in naselbin.

Knjiga je jako lepa, ki bo gotovo med katoliškimi rojaki po Ameriki naredila obilo dobre reklame za našo dično K. S. K. J. V njej je pisana zgodovina, ki bo ostala še poznim rodovom, ko morda ne bo čuti v Ameriki več slovenske govornice, bo ta knjiga pričala tukaj in onkraj Atlantika, da je pri neumornem delu, ki je dvignil Ameriko in jo še bo na najvišjo stopinjo mogočega napredka, deloval tudi slovenski narod.

Rojakom, posebno članom, pa tudi drugim je sve-

tovat, naj to knjigo dobro shranijo. Tu je najboljša zgodovina našega naroda, ki je ostal še zvest veri in idealom svojega naroda. Zgodovina K. S. K. J. je časten spomenik ameriških Slovencev!

Zato jo prav toplo priporočamo, da ameriški Slovenci pridno sežejo po njej in jo shranijo. Knjiga stane \$2.00 s poštino. Naroča se od: Uredništva Glasila K. S. K. J., 6117 St. Clair avenue, Cleveland, Ohio.

Ely, Minn.

Predzadnjo soboto 22. novembra je ponoči ob drugi uri izbruhnil požar, na poslopju Mr. Frank Tomšiča. Ogenj je naredil že veliko škodo v notranjščini predno so dospeli ognjegasci. Najžalostnejše je to, da se je ravno ta dan naselila v hišo družine Antončič, katera se je komaj rešila življenja. Pri reševanju si je Mrs. Antončič poškodovala na nogi in se vsled poškodb nahaja v Traves & Meyers bolnišnici. Prizadeti družini je zgorelo do malega vse in je morala brez vsega v mrzlo noč. Uboga prizadeta družina potrebuje pomoči in če bi se kaka usmiljena srca našla med čitatelji bi storila z vsakim malim darom prizadeti družini, ki je brez očeta, kateri se je pred leti smrtno ponesrečil veliko dobroto.

Ponesrečil se je te dni tudi George Peterel Jr. v rudniku, kar je upati, da bo kmalu okreval.

Poročevalec.

Corming, Ohio.

Cenjeni gosp. urednik: — Prosim Vas, da tudi meni odmerite malo prostora v Vašem cenjenem listu, da sporočim malo, kako se nam godi tukaj v Cormingu. Nisem še čital v Vašem listu dopisa iz naše naselbine, tako naj bo to prvi, kakor je to tudi prvi, da jaz dopisujem.

Najprvo Vam moram poročiti, da se po tukajšnjih rudnikih dobro dela, ne vemo pa kako dolgo se bo. Tukaj nas je sedem slovenskih družin. Imamo prav lepo in okrašeno cerkev sv. Bernarda, v katero se zatekajo tri naše družine, ostale štiri so pa nekaj posebnega, namreč svobodomiselnih, katerim pravimo tukaj "pfliknjene."

Za poročati Vam imam tudi žalostno novico, namreč, da je te dni preminula tukaj neka gospodinja Slovenka — svobodomiselnega mišljenja.

Bolana je bila od Vel. petka. Večkrat se je izrazila, da je samo za špas meso tudi na Vel. petek, samo da bi videla kaj da bo, kaj da ji more narediti Bog. No, jaz ne bom sodil, sodil jo bo pravični sodnik, ki vse dobro plačuje in vse hudo kaznuje. Stara je bila še le 39 let. Zapuščica soproga in dva sinova. Ob mrtvaškem odru in pri pogrebu ni bilo nobene sveče. Prav po "napredno!"

Pozdrav!

Naročnik.

Chicago, Ill.

Zima je prišla, tudi v naše veliko mesto Chicago. Sporti na prostem so prekinjeni, vsakdo le išče kotička, kjer se mora nekoliko pogreti. Saj naši rudarji skrbno in pridno delajo v vedni nevarnosti za svoje življenje, da ta črni "diamant" spravljajo na površje, s katerim mi tako nevmisljeno ravnamo.

Ni pa vse tako mrzlo, kakor bi se mislilo na prvi pogled, kajti za to že skrbijo naša pridna društva.

Na večer pred Zahvalnim dnevom in na Zahvalni dan popoldne so nas naše vrle članice društva Marija Pomagaj pogrele z njihovo nad vse lepo vspelo prireditvijo — igro "Miklova Zala" in na Zahvalni dan po igri z domačo zabavo s plesom.

Naj začnem pri publiku. Vsa čast našim zavednim katoliškim ženam, moškim, fantom in dekletom, ki so dvorano obakrat napolnili do zadnjega kotička in s tem pokazali, da se zavedajo, da mi potrebujemo večjo šolsko poslopje in dvorano z večjim odrom, in da mi potrebujemo našega duhovniškega naraščaja, ker čisti dobiček te prireditve je za povečanje naše šole in za kolegij. Le tako naprej in zagotovljeno nam je, da dosežemo česar v resnici potrebujemo.

Se nekaj imam na srcu, kar bi rad sprožil in kar se tiče publike, za kar mi ne smete zameriti. Igralci si prizadevajo, da svoje vloge vprizvajajo naravno; namreč, žalosten prizor hočejo publiku predočiti žalostno — in naravno je, da mora tudi publika se tega zavedati in se vtopiti v igro z igralci vred in čutiti to, za kar se igralci trudi, da vam predoči. Radi tega napravi jako mučen vtis na igralce, ako se pričnejo po dvorani smejeti, kjer bi se mogli držati resno in občutiti to, za kar se igralec trudi, da vam predoči. Upamo, da boste to vpoštevati in v bodoče se po temu ravnali.

Sedaj pa nad igralce. Ne morem naprej, da bi se ne dotaknil žalostne smrti režiserja igre, pokojnega Mr. Mravlja. Ni mu bilo dano, da bi videl sad svojega truda. Društvo Marija Pomagaj ne more drugega, kakor spominjati se ga v molitvi in sožalovati s družino, ki je zgubila skrbnega očeta in dobrega soproga. Pokojni je v svoji spretosti in izkušnosti našega o-

dra izbral osebe, ki so v polni meri odgovarjale in bile kos svoji nalogi. Všeč nam je bila hudobna Almira, kakor tudi dobra Zala. Pogumni Mirko je napravil izborni; kmet Žalnik, (Mr. Kosmač) s svojo pipo je bil original gorenjskega kmeta, ki je sedeč na tleh pošiljal oblake dima proti stropu, a občutili smo pa vonj njegove pipe tudi po dvorani. In stari Serajnik z njegovo boljšo polovico je bil pravi tip starega kmeta; dobri so bili pač vsi kmetje, tako tudi ne smemo pozabiti Davorina, ki je svojo vlogo igral izborni. In "šini" Tresoglavni ni mogel biti boljši; črednik Mihej je pa s svojimi burki privabil obilo smeha, kar je napravilo žalostno igro nekoliko veselejše. Mikla, od nje smo itak pričakovali, da bo na mestu, tako je tudi bil Štefan. Turki so dobro pogodili svoje vloge, tako so tudi bila naša brhka dekleta na mestu. Društvo Marija Pomagaj se moramo za to krasno prireditev zahvaliti s željo, da bi nas kmalo zopet razveselili s kakšno prireditvijo.

Pred igro je nastopilo cerkveno pevsko društvo "Adrija," pod spretnim vodstvom G. Ivo Ratiča, katero je izvajalo par pevskih toč tako izborni, da moramo reči — vsa čast in hvala pevstvu, kakor tudi pevcem za tako krasen užitek.

Vrle članice Dr. Marija Pomagaj, hvala Vam in zopet kaj kmalo priredite kaj enakega!

Eden od gledalcev.

Willard, Wis.

Dan 23. oktobra je bil dan veselja in radosti za Willardsko naselbino, posebno pa še za njeno mladino, ki je ta dan prejela zakrament sv. birme.

Že več mesecev so se otroci pridno učili krščanskih nauk in pripravljali za ta velepomembni dan. Pred petimi leti je bila birma, pri kateri priliki so podelili ta sv. zakrament preminuli škof Rt. Rev. J. Schwalbach, ki pa sedaj že počiva na pokopališču. Ker od tega časa že ni bilo svete birme, se je nabralo veliko številu birmancev in sicer 140 po številu.

Na dan birme smo imeli krasno vreme. Dasiravno je perje po gozdu orumenelo, vendar je solnce ta dan še gorko sijalo. Zjutraj sti se darovali dve sv. maši in birmanci so šli k sv. obhajilu potem pa vsaki na svoj dom. Ob dveh popoldan so pa bili otroci že zopet na svojih mestih.

Prevzviš. škofa Rt. Rev. Alexander McGavick smo sprejeli s pritrkavanjem zvonov. Ob tretji uri so se birmanci zbrali v vrste pred župniščem in na čelu strežniki s križem se je pomikala procesija proti cerkvi. Med procesijo, v kateri je korakal prevzvišeni, obdan od gosp. duhovnikov, blagoslavljajoč ob ulici klečeče vernike so mojestersko pritrkavali, da je bilo veselje. Kaj takega se na Willardu ne vidi vsaki dan. Može so tudi postavili pred

cerkvi lepe mlaje, katere je preskrbel Mr. Ludwik Perushek. Škof so se pošalili, da ni so še nikoli videli smreke rasti brez lubja. Tudi cerkev naše zavedne katoliške žene lepo okrasile, tako da je bilo vse v rožah in vencih. Pred oltarjem in po cerkvi je pa bila nova preproga, dar altarnega društva. Druge napake ni bilo, kakor da je bila za prireditve cerkev veliko premajhna.

V cerkvi so prevzvišeni škof opravili predpisane molitve, na to se je pa pričelo izpraznjanje katekizma. Nekateri so se dobro odrezali, nekateri pa sopo zaprlo kot je navada ob takih prilikah po vseh krajih. Po izpraznjenju so imeli škof govor in bodril stariše naj učijo svoje otroke sv. vere s svojimi lepimi vlogi. Po pridigi je bila birma. Birmancev je bilo 140, 63 dečkov in 77 deklic. Po birmi je bil blagoslov z Najsvetejšim, po blagoslovu je pa mladina pela zahvalno pesem in je čudno, da je še stala na cerkvi cela ostala. Peveci se ta dan dobro odrezali in pokazali da imajo dobra grla in da znajo dobro peti ako hočejo.

Pri birmi so poleg domačega g. župnika pomagali še sledeči gospodje: Rev. C. Rashke Tavivien, Rev. A. Trave, Greenwood, Rev. J. Stenz Loyal, Rev. Pet. Weber, Neillville.

Vsa slavnost je pohvalno izpadla, posebno ker so tudi ta dan novi zvonovi prvi potrkal pri službi božji.

Hvala ženskam, ki so cerkev tako lepo okinčale, hvala botrom za kar so darovali za cerkev in hvala onim, ki so mojestersko pritrkavali.

Pozdrav rojakom širom Amerike!

Poročevalec.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

Predno pride ugledni (?) gospod (?) Peter Zgaga sploh do tega, da stavi komu kaka vprašanja naj blagovolji slovenski javnosti odgovoriti na sledeča vprašanja:

1. Kdo so bili dotični falotje, ki so oglašali v liberalnem cortlandtskem listu pred leti: "Celo pohištvo za \$5.00." Poslali pa so naročnikom tega blaga nekaj malih igračk, ki ni bilo vredno vse skupaj niti 25c. Bili so baje Slovenci — Peter Zgaga povej jih, kdo so bili? Ti veš za nje!

2. Zakaj je sodišče zaplenilo tvojo knjigo Peter Zgaga?

3. Zakaj se je ata Zeksar kot član celo katoliške jednote (vsaj istočasno je bil), ki ima za zaščitnika Presv. Srce Jezusovo norčeval iz Boga pred neko slov. ženo v Forest Cityu?

4. Kje in katera cerkevna oblast je atata Zeksarja v drugič poročila? In dalje, kdo je razveljavil prvi zakon sedanje soproge atata Zeksarja, katere prvi mož je še živ? Te dve točke Peter posebno raztolmači!

Ker Peter Zgaga tako rad "zlato resnico" govori, bo gotovo na te vprašanja slovenski javnosti odgovoril in pojasnil kaj in kako! —

začelo slov. narodnost bolj spoznavati. Začeli so biti Kranjci in zatem polagoma Slovenci. Po enih krajih države Minnesota in države Michigan, kakor tudi po nekaterih drugih krajih stari Amerikanci še danes ne poznajo naših ljudi pod drugim imenom kot Austrian in Krainers. Če jim hočeš govoriti o Slovencih jim moreš precej časa tolmačiti, da spoznajo kaj misliš.

(Dalje sledi.)

MINNESOTA.

Politično je država razdeljena, kakor že omenjeno v 86 okrajev (counties). Državnih senatorjev ima 67, ki služijo za dobo 4. let. Zastopnikov v zakonodajni zbornici ima 131, ki so izvoljeni za dobo 2. let. Pri predsedniških volitvah ima Minnesota 12 elektorskih glasov. Volilci morajo biti državljani in morajo bivati v državi namanj 6 mesecev predno smejo na volišča. Kongresnih distriktov za zvezni kongres ima Minnesota 10.

Zapovedani postavniki od države priznani prazniki so v državi sledeči. Novo leto, 12. febr. (Lincolnov roj. dan), in

22. febr. (Washingtonov roj. dan), Veliki petek, Spominjski dan 30. maja, Dan neodvisnosti 4. julij, Delavski praznik, Dan predsedniških volitev, Zahvalni dan in Božični dan 25. decembra.

II.

Sedaj, ko sem podal malo politično, zemljepisno in zgodovinsko sliko o Minnesoti, hočem nekoliko kreniti med življenje naših rojakov v Minnesoti.

Odkar je stopila prva slovenska noga na zemljo tega novega danes tako mogočno industrijsko in gospodarsko razvitega sveta Amerike bo kmalu slavili sto letnico. Še dobrih pet let pa bo 100 let odkar je stopil na ameri-

ško zemljo slavni naš nepozabni škof F. Baraga. To se je dogodilo 31. decembra 1830. Pet let pozneje je prišel za njim misijonar č. g. Franc Pirc dne 18. septembra 1835. in frančiškan Oton Skola je prišel dne 25. decembra 1841. Baragov naslednik škof Ig. Mrak je odpotoval iz Trsta meseca julija 1845. Gotovo je moralo v tej dobi priti v ta novi svet še več naših rojakov, toda pri roki ni nikakih podatkov ali vesti.

Pred vsem je potrebno, da se omeni zlasti to, da naši rojaki, ki so se začeli najprvo ustanovljati svoje naselbine in župnije so bili ravno oni, ki so se naselili v severni Minnesoti. Znano slovensko naselbino Brockway, Minn. so ustanovili naši pionirji že le-

ta 1866. Tam dobite slovenske farmarje, ki imajo že nad 60 let so tukaj rojeni pa govorijo izborni in gladko lepi slovenski jezik. So povečini farmarji, kamor amerikanizacija ni segala s tako naglico, kakor je po mladini v mestih. Brockway, se sedaj imenuje St. Stephen, ali Sv. Štefan kjer pastiruje naš blagi rojak preč. g. John Trobec nečak pokojnega škofa Trobeca.

V poznejših letih med 1855. do 1882. so prišli še drugi naši, katerih dela so ovekovečena z marljivim delom za božje kraljestvo. Ti so bili naše zvezde poznejši škof Vertin, pokojni Mgr. Fran Buh, škof Stariha in mnogi drugi. Ti so misijonarili na severnem polotoku države Michigan in v Minnesoti.

Iz življenja in sveta.

SEDEM TISOČ MILIJONOV VOJNIH POKOJNIN.

Vojne Združenih držav — nešteti zadnje svetovne vojne — so stale dosedaj 6836 milijonov dolarjev na pokojninah. To svoto je federalna vlada izplačala med 1. 1790. in 1. 1924.; vsaka vojna je v njih zapopadana razun svetovne vojne.

Civilna vojna je stala več na pokojninah kot vse druge vojne skupaj, razun seveda svetovne vojne. Veterani civilne vojne so dobili vsega skupaj 6427 milijonov. Indijanske vojne so stale najmanj, kar se tiče pokojnin, namreč čez 25 milijonov. Pokojnine radi vojne od 1. 1812 so stale nekaj več, namreč 42 milijonov. Vojna ameriške revolucije je povzročila trošek sedemdesetih milijonov za pokojnine, mehiška vojna nekaj čez 56 milijonov in španska vojna 126.

Vse te svote je izplačal pokojninski urad (Bureau of Pensions), dočim pokojnine, izvirajoče iz svetovne vojne, plačuje United States Veterans Bureau.

V AMERIŠKIH KAMNOLOMIH.

Vsi kamnolomi Združenih držav so 1. 1923. zaposlili 92.433 delavcev. Povprečno je vsak delavec delal po 276 polnih delovnih dni. Vsled nezgod je umrlo 143 in bilo poškodovanih 11.990 delavcev.

Število ljudi zaposlenih znotraj kamnolomov je bilo 57.188; njih število smrti vsled nezgod je znašalo 99 in poškodovanih je bilo 8946. Pri zmečkalnicah in drugih delih zunaj iame je bilo zaposlenih 35.267 ljudi; smrtnih nezgod je pri teh bilo 44 in poškodovanih 6044.

Izmed vseh 15.133 nezgod v vsej kamnolomski industriji je 143 nezgod povzročilo smrt, 12 stalno popolno onesposobljenost, 431 stalno delno onesposobljenost, 2567 je imelo za posledico začasno onesposobljenost čez 14 dni in 11.980 je povzročilo začasno onesposobljenost za manj od 14 dni in vsaj za ostanek delovnega dneva.

84.000 SMRTNIH NEZGOD NA LETO.

National Safety Council ceni, da je 1. 1923 nič manj od 84.000 ljudi v Združenih državah zgubilo življenje vsled nezgod. Tretjina izmed ponesrečencev so bili otroci pod 15. letom. Tako vsaj se da soditi iz zapiskov njih 112 mest,

ki vodijo statistiko nezgod tudi po starosti; otroci v teh zapiskih predstavljajo 32 od sto izmed skupnega števila žrtev.

Zračni promet na Angleškem.

Uradno poročilo o letalstvu na Angleškem od 1. aprila 1923. do 31. marca 1924., ki je bilo pravkar objavljeno, beleži zadovoljiv napredek v tej najnovejši panogi modernega prometa.

Vsi aeroplani, ki so v Angliji dopustni, so napravili v tem letu vsega skupaj 1.606.400 kilometrov v 5012 poletih. Prevoženih je bilo 15.013 potnikov in 427 ton raznega blaga in pošte. V prejšnjem letu so preleteli avioni v Angliji 1.244.800 kilometrov in napravili 4000 poletov ter prevozili 11.460 potnikov in 216 ton tovara.

Na zračni progi preko Kanala med Anglijo in Francijo, oziroma Holandijo in Belgijo, je bilo izvršenih z angleške strani 58 odstot. vseh poletov. Britanska letala so prevozila 79 odstot celokupnega števila potnikov. Ako se vzame kot merilo za uspešno izvedbo poleta letalski čas, ki je določen za poedine vo-

nje po zraku v zmislu pogodbe o državni subvenciji, so izvršili angleški aeroplani poleti povprečno 91 odstot. pozimi pa 82 odstot. v celem letu toraj 88 odstot vseh poletov.

Na angleška letala odpade v gori omenjenen razdobju vsega skupaj 26 letalskih nesreč, pri katerih je bilo šest človeških žrtev; vendar je bil ubit le en sam potnik. Ostale smrtno nesreče so se pripetile pri raznih tekmah brez potnikov. Pri eni nezgodi, kjer so ponesrečili tudi potniki, sta bila ubita dva pilota in trije potniki. Navzlic temu je odstotek nezgod pri zračnih poletih v preteklem letu tako majhen, da je bilo komaj pri 5000 poletih zaznamovani eno žrtev potnikov. To pomenja, da se je v primeri z enakim številom zračnih voženj v letu 1919. povečala varnost zračnega prometa najmanj petkrat. Odkar se je uvedel zasebni zračni promet, meseca maja leta 1919., je bilo vsega skupaj ubitih 14 potnikov in 15 pilotov ali drugih nameščencev letalske službe.

Kot vzrok 26 letalskih nezgod v preteklem letu se je v 13 primerih ugotovila napaka letalcev, v osmih slučajih je odpovedal motor, v 2 primerih pa napake na letalu samemu ali pri krmilni napravi. Le eno samo smrtno nesrečo je pripisati vplivu vremena.

Rojstno spričevalo za novorojenčke v Pennsylvaniji.

Država Pennsylvanija v sodelovanju s federalnim uradom za ljudsko štetje je od oktobra začela izdajati starišem vsakega novorojenčka uradno obvestilo, da je bilo rojstvo registrirano v državnem kapitolu. Ta obvestila bodo šolske oblasti sprejemale mesto uradnih rojstnih spričeval (birth certificates), za katere so stariši morali dosedaj plačati neko pristojbino.

Stariši, ki niso dobili tega obvestila, naj se obrnejo na državni zdravstveni urad (health department). Dokumenti o rojstvu so velike važnosti in stariši naj jih dobro čuvajo.

GRDINA IN SINOVI. PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.
Randolph 1881

SLOVENEK

samec dobrega značaja stár 36. let se želi seznaniti z pošteno Slovenko od 25. do 30. leta. Ako katero veseli možnost se naj zgleda pismeno na naslov:

Zenin C-o.: A. S. in Ed.
1849 W. 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Tajnost zajamčena.

(Oglas).

JOS. MURN
SLOVENSKI ČREVLJAR
1011 N. Chicago St.
JOLIET, ILL.

The Will County National Bank
OF JOLIET, ILLINOIS

Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek
\$300.000.00.

C. E. WILSON, predsed.

Well Installed
THE
MONCRIEF FURNACE

Postavimo jih v bližini 50 mil od Joliet.
Imamo zalogo železnine vseh vrst.

Joliet Slovenian Sheet Metal Shop
Jos. M. Klemenčič, lastnik
1214 N. Broadway

TELEPHONE 1255-M.
Gutter, Cornish, Slating, Ceiling Work.

Železniška nesreča.

Ena ženska je bila mrtva in 6-letno dete se bori s smrtjo nad 20 oseb je pa več ali manj ranjenih, ko je zadel v bližini Englewood postaje v Chicago, Ill. vlak šte. 201, ki je prihajal iz Cincinnati, v vlak šte. 109, ki je ravno odpehjal iz postaje. Dva zadnja vozova vlaka šte. 109 v kateri je bil zvozi vlak šte. 201, sta bila napolnjena z naseljenci. Več od njih je opazilo prihajajoči vlak in so iskali zavetja v prednjih vozovih.

— Cairo, Egipt. — Zaghoul, bivši egiptovski premier je dobil potni list in odpotuje v Francijo ali pa v Italijo.

ZA ROŽE

telefonirajte 65

Chicago Carnation Co.

407 Jefferson Street
Joliet, Illinois.

7. Nasvet za Božično darilo

LEP DAR JE

veliki angleški - slovenski besednjak, J. Kern, elegantno vezan v platno. Marsikdo si ga želi in ga tudi potrebuje, pa se težko odtrga potrební denar.

Kot božično darilo je dobrodošlo. Cena \$5.00.

NAROČILO POŠLJITE na:

TVRDKA EDINOST,
1849 W. 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Randolph 6095—R.

CLOVER DAIRY CO.

MEGLICH & ANDOLEK

Priporočava gospodinjam svojo moderno urejeno mlekarino. Mleko razvažamo vsaki dan na dom točno in zanesljivo. Pri nas dobite tudi vedno najboljšo smetano, sirovo maslo, itd.

Rojaki podpirajte svoja rojaka!

1003 — East 64th Street, CLEVELAND, OHIO.

BOŽIČ JE BLIZU!

Božični čas je čas spominov in darov. Na tisoče naših rojakov se bo tudi spomnilo svojcev v starem kraju ob tem času s primerno denarno pošiljateljico. Pri pošiljanju denarnih darov pa je ob tem času potrebno, da pridejo isti pravočasno v roke prejemnikov.

Naša banka je itak znana po svoji točnosti v pošiljanju denarja; za ta čas pa je storila še posebne ukrepe, da bodo njene pošiljatve tem hitrejšje in zanesljivejše dosepele na svoje mesto.

Ker ima naša banka svoje direktne zveze s pošto in z zanesljivimi bankami v starem kraju, je v stanu dati pošiljateljcem denarja najboljšo postrežbo.

Hitrost, zanesljivost in cena vam velevali, da se poslužite naše banke pri svojih denarnih pošiljativah, katere naslovite na slovensko banko

Zakrajšek & Česarek

70 — 9th Ave., New York, N. Y.
Med 15. in 16. cesto.

Dostavek: Tudi v slučaju, da ste namenjeni potovati v stari kraj za Božič, je v Vašem interesu, da se obrnete na nas!

BOŽIČNA DARILA

— LETEČI ANGELJNI —
— JASLICE S ZVONČKI —

Slika predstavlja novost, kakršne se niste videli v svojem življenju. Podstavek z angeljni, ki se vrtijo in udarjajo na zvončke ter izvajajo krasne glasove. Vetrnica katero vidite na vrhu se venomer vrti in z njo tudi angelčki. V vznjožju so krasne jaslice z Jezusčkom, Marijo in sv. Jožefom, okrog pa stoje sv. Trije kralji in pastirčki, kar je vse v lepih barvah.

Stojalo je visoko 13 palcev, napravljeno je iz kovine in umetno izdelano, kar je pripravno za na vrh božičnega drevesčka in vročina od luči na drevesčku povzroča, da se suče, kar je nekaj lepega za pogledati. Lahko se pa tudi postavi na mizo in se prižge pri jaslicah dve svečki, katere bodo dajale dovolj gorkote, da se bo suhalo. Postavi se tudi lahko na radiator, kjer bo imelo isti efekt. Kamor pač postavite, vsakdo bo občudoval ta krasni predmet, ki spominja na sv. Božič in ima trajno vrednost. Navodilo se pridene vsaki pošiljativi. Cena samo \$2.50.

Ne pošiljajte denarja naprej, pošljite samo ta oglas in 25 centov za poštino, ostalo plačate po prejemu. Naročite takoj.

GRAND NOVELTY CO.

Dept. 469—1723 N. Kedzie Ave.,
CHICAGO, ILL.

BOŽICNI

prazniki radosti se približujejo

Sigurno je, da ne boste pozabili svoje rodbine in domačih v stari domovini, ampak jih boste razveselili s kako denarno pošiljateljico za božične praznike.

Naše direktne zveze z vsemi bankami v Evropi, nas omogočujejo dostaviti vsako Vašo pošiljko po najzmernejši ceni in v najkrajšem času in jamčimo, da pošiljatev bo izročena v polnem znesku.

Prodajamo šifkarte, zastopamo vse parobrodne kompanije; naš parobrodski oddelek Vam pomaga nabaviti si potrebne stvari.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVENUE VOGAL 19. ULICE
CHICAGO, ILLINOIS.

Kapital in prebitel
\$2,000,000.00

Vlagajte svoje prihranke v to močno in sigurno banko

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

(Konec.)

Ura je šla na poldne, in Gregorja še ni bilo domov. "Oh, ti mladi ljudje," je tarnala teta, "nobene skrbi nimajo. Zenin je in še neveste bode pozabil!" Tekla je k Stanički vprašat, če je videla Gregorja, in zagledala ga je za mizo v mirnem pogovoru.

"Za božjo voljo, Gregor!" se je čudila. "Kaj pa čakaš? Kdaj pa odjezdíš?" Gregor se je smejal tako pristrčno, Tajda se je muzala in gospa Stanička se je morala obrniti stran, ker ni mogla premagovati smeha.

"Teta," je dejal Gregor, "meni je na Kranjsko predaleč po nevesto; jaz sem si jo izbral tukaj."

"Tako!" je dejala ona z zategnjenim naglasom, presenečena. Počasi je segla Tajdi v roke; a pomenek ji ni šel prav od srca, in z izgovorom, da je čaka mnogo dela, je ostavila veselo družbo.

"Da si boš izbral ti tako nevesto," je dejala slabovoljna, ko se je bil vrnil Gregor, "si ne bi bila jaz mislila. Ali ni stokrat boljše Ana Lambergarjeva?"

"Ali se ti sanja, teta?" se je smejal Gregor. "Ta bi pač marala zame!"

"Ta?" je dejala ona razžaljena. "Sedaj si se že odločil. A naj bi bila jaz to le slutila, svetovala bi ti bila drugače; zakaj jaz vem, kar vem."

Temu razlogu se ni dalo ugovarjati; in Gregor tudi poskušal ni, prepričan, da se bode teta kmalu potolažila.

Po Veliki noči je poročil pater Benedikt mladi par. Ravno tisti dan pa je prišla v Gornji grad novica, da se je poročil Janez Ostrovhar z Ana Lambergarjevo. Dve debeli solzi sta se prikradli dobri teti v stare oči, in ostavila je družbo, da se razjoka samav svoji izbi. "Oh, ubožica!" je vzdihovala, "koliko je gotovo trpela, preden se je vdala; in sedaj bode nesrečna vse žive dni!"

Jezila se je na gospo Lambergarjevo, ki ni hotela poslušati nje, ampak trtvovala svojim predsodkom hčerino srečo, in nekoliko tudi na preneglega Gregorja. Toda, kar je, to je. Saj je bilo toliko drugih skrbi v njeni bližini.

Najhujša zadeva je bila sedaj Mihova in Janezova, ki sta snubila brhko Jerico. Kadar je uvaževala ta telesne vrline, je bil Janez na konju; a ker je bil Miha duhovitejši,

je omahovala Jerica in zadržavala oba fanta, ki bi se bila lahko že vrnila domov. A upala sta oba in pila na to upanje, in stvar bi se bila pletla Bog ve koliko časa še, da ni izkušena teta Mina posegla vmes s svojo roko. Ta se je potegnila za zvesto Lenko in se srdila v svoji pravicoljubnosti, da bi Miha imel dve nevesti, Janez pa nobene. Z njeno pomočjo je izpodrinil Janez tekmeča. Sprla se pa zaraditega nista. Bodoči krčmar je napojil še odhajajočega Miha in mu naročal:

"Kadar prideš domov in te bodo izpraševali Dobljanje, kje je Belčev Janez in kaj da počenja, govori ti tako: V Gornjem gradu je, godi se mu pa dobro, da nič takega. In ko bodo barala dekleta, če sem še samec, govori ti resnično, da imam dekleta, kakršnih ni nič pod dobovskim zvonom. Naj zvedo, da me drugod nimajo za takega bedaka kakor v domači vasi!"

Ko bi bila vedela gospa Ana Ostrovharjeva, kako jo miluje teta Mina, bi se bila smejala na strani ljubljenega moža, ki ga ni nič več mikala bojna slava. Živel je prijetna leta z ljubeznjivo soprogo v družbi brata, prelata gornjegrajskega, in drugih prijateljev, bival pozimi v Kamniku, poleti v Galenbergu, kjer ga je obiskaval Jošt Soteški, kolikor mu je dopuščal protin.

Vitovecu pa ni dalo srce, da bi odložil orožje. Ostal je pri cesarju, dokler se je ta mudil v južnih deželah, pripravljen, da dožene z mečem njegovo pravdo. Ukazal je cesar kneginji Katarini, da naj se umakne iz celjske grofije v Krški grad, ki ga ji je bil prepustil kot vdovščino. Težka je bila ločitev. Marsikatera solza razžaljenega ponosa ji je stekla po licih, in marsikatero mokro oko je svedočilo zvesto vdanost hvaležnih meščanov, a na upor ni bilo več misliti. Z mlado vdovo Heleno je premišljevala kmalu v Krškem nestanovitnost človeške sreče in slave. Doktor Lenart pa je branil še nadalje njene pravice. Poprej velik državnik, je gledal sedaj zvitim kmetom na prste in se tožaril s prešernimi sosedi, ki so uhajali kneginji v škodo.

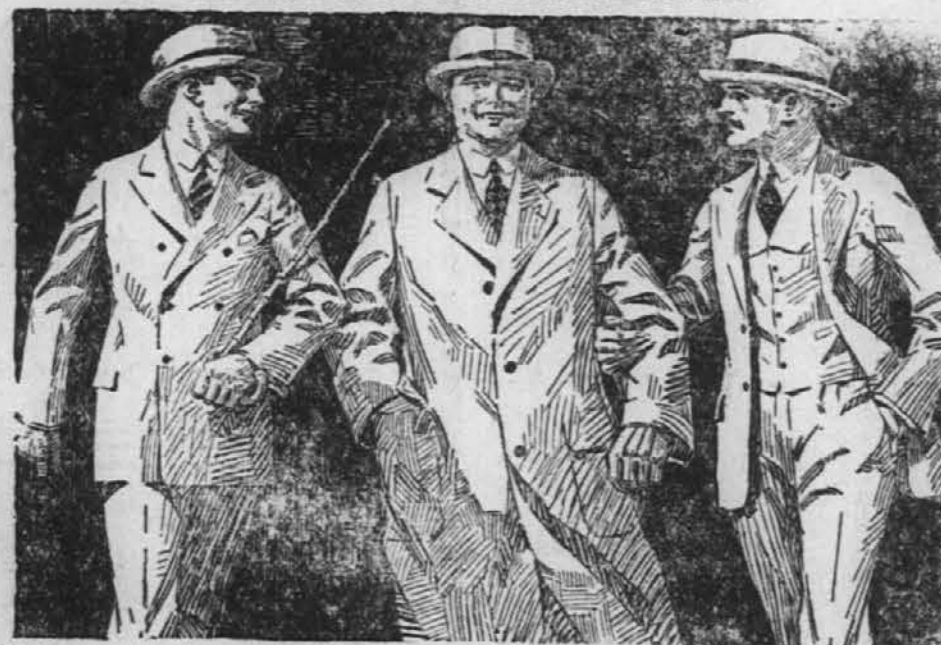
Janez, grof goriški, pa ne bi bil mogel izbrati neugodnejšega časa, da uteši svojo boježeljnost. Nadenj je poslal cesar Vitovca. Ta ga je otepel dobobra, ga podil nepretrgoma čez mejo, mu vzel še par njegovih mest in ga prisilil iskati miru pri cesarju. Za plačilo je imenoval cesar Vitovca svojega svetovalca, in novi svetovalec se je izkazal vrednega te časti. Ko se je bil kmalu potem zapletel cesar v trde boje z Ogrji pod kraljem Matjažem, mu je branil južno mejo proti Ogrom in Turkom zvesti Vitovec. Hvaležni cesar ga je povzdignil v grofa Zagorskega in bana slovenskih dežela.

Ko pa je zapelo zopet v Mihovi kovačnici kladivo, se je oglasila tudi nova pesem:

Pegam pravi, govori: "Kje se men' enak dobi?" pesem o Pegamu in Lambergarju, ki jo je bil zložil v Gornjem gradu Gregor, ko ni smel tri mesece iz postelje zaradi zlomljene noge. Pel jo je Miha, kadar je koval konje in vozove, ali pa v krčmi pri Krivcu, če ga je bila razjezila Lenka. Janez pa je nesel pesem na Dolenjsko in Vipavsko, koder je vino skupljeval in mešetanje pretepal. Tako se je razširila po vsem Kranjskem, se prenevala in veksala, da je dobila obliko, v kakršni se jo bere današnje dni.

POVRŠNE SUKNJE

IN OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

VELIKA ZALOGA VSAKOVRSNIH JESENSKIH OBLEK PO:

\$30.00 - \$35.00 - \$40.00 in višje

Ta vrednost je mnogo večja, kakor smo jo mogli še kdaj ponuditi v drugih sezonah.

Pa ne samo, da je vrednost večja, ampak tudi izbira je večja in dosti nišljena, bolj kakor kdaj preje v tej trgovini. — Če in mladi možje bodo našli v naši trgovini razliko v oblekah, natančno narejene po najnovejšem stilu, katere kupovalci sedaj najbolj zahtevajo. Odraščeni možje pa bodo našli izbiri sedanje in konservativne prejšnje mode, ki so priljubljene njihovem okusu.

Povabljeni ste, da se zgledate naši trgovini in si ogledate naše nove jesenske oblike.

V torek, četrtek in soboto imamo zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

JELINEK & MAYER, LASTNIKA

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 15th Street

(Č.)

S. P. D. Sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGO, ILL., 31. DEC. 1921.
Sedež Chicago, Illinois.

Predsednik, Frank Banich, 1902 W. 22nd Str.
Podpredsednik, Joe Zabkar, 1824 W. 23 Str.
Tajnik, Anton Stonich, 1834 West 22nd Place.
Zapisnikar, Joseph Kobal, 1901 W. 22 Str.
Blagajnik, Joseph Beribak, 1633 West 22nd Street.
Društveni zdravnik Dr. J. E. Ursich, 1901 West 22nd St.
Duhovni vodja Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, Steve Foys in John Denha.

POROTNI ODBOR:

John Terselich, Louis Duller in John Kosmach st.
Organizator, John Petrovčič.

URADNO GLASILO: "EDINOST."

Družba zboruje vsake prve nedelje ob pol 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c. na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicago. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOV. PODPOR. DR. SV. MOHORJA.

Chicago, dne 1. dec. 1924.

CENJENI SOBROTJE IN SESTRE!

Tem potom se uradno naznanja, vsem članom in članicam družbe sv. Mohorja, da se vrši redna mesečna seja in obenem tudi letna seja v nedeljo dne 7. decembra ob pol 2. uri popoldne v navadnih prostorih. Dolžnost veže vsakega člana in članice, da se vsaj letne seje udeleži. Letna seja je najvažnejša seja v letu, tu se voli nov odbor, spreminja pravila in sploh se določuje družtvam nove programe in načrte za bodočo poslovanje v nastopnem letu. Zato veže vsakega člana in članice sveta dolžnost, da se letne seje udeleži. Zato upam, da ne bo manjkalo nobenega člana in članice na tej seji.

Obenem pa tudi apeliram na vse člane in članice glede agitacije za pridobivanje novega članstva. Vseposvods se vodi kampanje za pridobivanje novega članstva, zato nikakor ne smemo držati roke križem pri naši družbi. Delajmo na vsi moč, da bo naša družba čimprej štel 500 članov in članic. To prav lahko dosežemo, če hočemo vsi na delo za pridobivanje članstva. Kadarkoli govorite s svojimi prijatelji ali znanci, jih opozorite, ako so že člani naše družbe, kateri ni, nagovorite ga, da bo čimprej pristopil.

Bratski pozdrav!

Anton Stonich, tajnik.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(Holv Family Society)

št. 1. D. D. D. Joliet, Illinois.
Ustanovljeno 2. nov. 1914.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1924:

Predsednik George Stonich
Podpredsed. ... John Kramaric
Tajnik Paul J. Laurich,
Zapisnikar Frank Videc
Blagajnik Jos. Gršič
Reditelj Martin Bluth

Nadzorniki:

Anton Šraj ml., Anton Bar bich, Frank Vranickar.

Društvo šteje 494 članov in članic ter 182 otrok. Za 50c na mesec se plača v slučaju bolezni \$1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo \$12,149.50 bolniške podpore.

Dne 1. marca 1924. se je nahajalo v blagajni \$4788.87.

Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko za varujete za posmrtnino in bolniško podporo.

Društvo plača \$1.00 nagrade za vsakega novega člana, kakor tudi Družba sv. Družine plača \$1.00 nagrade; torej \$2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvo.

Naš Mladinski oddelek vanudi lepo priliko, da zavarujete svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bode v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljnja pojasnila obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich, 815 N. Chicago St.; tajnik Paul J. Laurich, 512 N. Broadway; blagajnik: Joseph Gersich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

Fine prekajene in "sugar cured" šunke in slanina lastnega izdelka, najprijetnejše ga duha in okusa. Poskusite jih še danes.

THE J. C. ADLER CO.
Telefon 101

Bluff and Jefferson Sts.
Joliet, Ill.

ZASTOPNIKE

iščem v vsaki slovenski naselbini za prodajo KOMETA — ZELEDNE KAPLJICE in razna druga zdravila o prostem času. Dobri zaslužek za jamčen. Kedor si hoče cel svoj čas posvetiti za to prodajo, mu je bodočnost zagotovljena.

Pišite po pojasnila na
JOHN NOVAK, COMPANY
1900 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ZELEZ
NINE, KLJUČAVNIC
IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunanaj in znotraj, pokladanski papir.

Phone: Canal 0490.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
CHICAGO, ILL.

Prevaža pohištva — premo — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221
Ali si že pridobil kakšnega novega naročnika tekom te kampanje?

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljšo svežo meso, suho prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVAVE IN MESENE KLOBASE edino pri domačem mesarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR.

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 6319.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Kupovanje tujezemskega denarja ni vedno lahka stvar. V resnici ste lahko gotovi, da ste zanesljivo in pošteno postreženi samo, ako istega pošljete potom pošte ne banke.

Ta banka JE NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA V JOLIETU, ki ima sedeminšestdeset let izkušenj v bančnih zadevah in ima bančne zveze z vsemi deli sveta.

Kadar pošljete Vaš denar v stari kraj ali kamorkoli drugam ste lahko zagotovljeni, da dobite najnižje cene — prave kupne cene.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET